

povodom...

Dr. Mustafa eff. CERİĆ
 Obrazovanje, obrazovanje i opet -
 obrazovanje...
 Prof. Dr. Jusuf ŽIGA
 Životno djelo Muhameda Mašića -
 kao opomena

Dr. Mustafa eff. CERİĆ

“Obrazovanje, obrazovanje i opet - obrazovanje...”

(U okviru svečanosti povodom završetka radova na izgradnji munare i opravci Bijele Ahmed-pašine džamije u Gračanici - koja je srušena posljednjom granatom ispaljenom sa Ozrena 9. oktobra 1995. godine, neposredno pred zaključenje primirja i mira - brojnim musafirima Gračanice, okupljenim na toj svečanosti 11. oktobra 1997. godine obratio se i Reis ul-ulema dr. Mustafa eff. Cerić. Cijeneći da poruke iznesene u tom govoru prevazilaze okvire jednog uobičajenog protokolarnog obraćanja i da imaju mnogo šire i dublje značenje za bošnjački narod i njegov opstanak na ovim prostorima, odlučili smo da ga, s dopuštenjem dr. Cerića, objavimo u cjelini kao uvodnik ovom broju našeg Časopisa.)

Bismilah i rahman i rahim...

Draga braćo i sestre, esalamu alejkum!

Neobično sam sretan i radostan što se nalazim ovdje među vama, ovim povodom, a povod je veličanstven otvaranje Bijele džamije u Gračanici Ahmed-paše Budimlićine džamije, u kojoj sam imao i osobno čast da budem imam i da sa njenog mimbera obavljam najsvetiju dužnost prenošenja Božijih riječi i riječi Božijeg poslanika onima koji hoće i umiju slušati...

Pratio sam, od onog trenutka kada je

ova džamija pogođena, kako su se odvijali radovi i kako su se ljudi mobilisali oko džamije. Mnogo je lijepih uspomena na Bijelu džamiju, mnogo je lijepih gestova i dobrih djela, učenjenih za njeno uspravljenje, za uspravljanje ovoga naroda od onog trenutka kada je džamija pogođena. Ja bih jedan posebno istakao: građani, ljudi, muslimani grada Gračanice i cijele općine doživjeli su gađanje ove munare kao gađanje njih samih, pa čak i oni koji nisu ulazili u džamiju, i oni koji su rijetko kada ušli, osjećali su veliku prazninu ili udarac gelera u njihovo vlastito biće, u njihovo srce. Upravo zbog toga ova je džamija, ova munara, podignuta za tako kratko vrijeme. Ona je podignuta sa velikom ljubavlju, sa velikom odanošću i predanošću - i zato je ovaj dan za nas značajan i velik. Ovaj dan simbolizira našu solidarnost i pokazuje da upravo onda kada smo napadnuti, kad nam je teško tada smo najjači, najsnažniji, najjedinstveniji i možemo najviše uraditi. Zato bismo poručili i ovog puta kao što smo više puta poručivali da je prošlo vrijeme kada su Bošnjaci stajali skrštenih ruku i čekali da ih neko ubija, kolje, siluje i progoni. Ta vremena su prošla. Bošnjaci su sada, evo, i kroz ovu munaru, i kroz ovu džamiju, a i kroz sve ono što nam se događa i što će nam se dogoditi, spremni i bit će još spremniji da dočekaju svakoga onog ko bude ikada i pomislio da podigne ruku i da nas ponovo ponizi. Zato uspravljanje ove munare u Gračanci jeste naše uspravljanje. Ova bjelina označava čistoću našega srca, a ovaj današnji vaš skup i ova kiša koja nam pada je beričet koji treba da natopi ovu zemlju...

Draga braćo i sestre!

Ja sam za ovo otvaranje džamije

bio spremio jedno duže predavanje i htio sam ga pročitati, ali pošto je kiša, neću ga čitati zato što treba da budemo, kako mi rekoše, kraći nego što je to bilo prvobitno predviđeno.

Ja sam htio da vam ovom prilikom kažem dvije najbitnije stvari: jednu ću ponoviti onu koju više puta u zadnje vrijeme govorim. Ne znam da li se ovdje među vama nalazi jedan broj muslimana iz Srebrenice. Ako se nalaze, njih posebno selamim i želim da im čestitam što nisu izdali Bosnu i svoju Srebrenicu, što su svoje glasove dali i što će se, akobogda, vratiti u Srebrenicu. Jer, njihovo vraćanje u Srebrenicu je zapravo naše vraćanje u Bosnu. Njihov glas za Srebrenicu, glas je za našu budućnost. I zato mi im želimo čestitati i želimo im sretan put u Srebrenicu. Uvjeran sam da ćemo se uskoro vidjeti tamo i prisustvovati nekom otvaranju džamije u tom gradu., akobogda...

U zadnje vrijeme vrlo često se čuje jedna riječ preko medija preko poruka raznih ljudi koji nam dolaze, dobronamjernih, nadam se... Spominju jednu riječ: POMIRENJE, TREBAMO SE POMIRITI...

Stavljaju nas pred jednu moralnu dilemu: da li se trebamo pomiriti?

S kime se mi to trebamo pomiriti, s čime se mi to trebamo pomiriti...?

Ja znam jedno, a to je da se muslimani Bošnjaci neće nikada pomiriti sa zlom i zločincima. To znam.

Hoće li se pomiriti sa onima koji nisu zločinci...?

Pa sa onima koji nisu zločinci, mi se nismo nikada ni svađali. Zato nema potrebe ni da se mirimo.

Ali ima jedno, jedno je izvjesno, ipak da nakon svega što nam se dogodilo...

Jer, Bosna je kao lijepa djevojka, kojoj su lice unakazili. Mi sada gledamo to unakaženo lice i želimo ga popraviti. Svi oni koji su unakazili to lice, sami su od sebe nakaza i moraju za to dobiti kaznu. Svi oni koji hoće da poprave to lice, imat će u nama saradnike.

Zato mi želimo kazati: Bosni treba pomirenje... Bosna treba da živi u miru i pomirenju, ali da bi se to dogodilo, postoje dva uvjeta koji se moraju ispuniti. Jedan je ISTINA, drugi je PRAVDA. Zato su muslimani Bošnjaci spremni na pomirenje kada se bude znala cijela istina o onome što se dogodilo i kada se budu znala sva imena Srebreničana, gdje su i kako su... i kad njihove majke i sestre i braća mognu spokojno da odu spavati u svome domu. Istina i prvd, pravda je garancija i to je uvjet da bi moglo doći do pomirenja. Bez istine i pravde neće biti u Bosni pomirenja.

Zato mi kažemo: istinu dugujemo sebi, moramo je znati, ne smijemo biti više slijepi ni gluhi pred onim što nam se događalo i u Drugom i u Prvom svjetskom ratu i sada. Moramo znati istinu... Pravdu dugujemo i sebi i drugima, pomirenje dugujemo našoj Bosni u kojoj mi živimo. To je jedna stvar koju sam htio da vam kažem ovom prilikom.

I drugo,

Draga braćo i sestre,

Svaka generacija u Bosni i Hercegovini imala je svoj zadatak, svoju misiju, imala je svoj prioritet, svoj program, naročito od 1878. godine nakon Berlin-skog kongresa. Muslimani u Bosni i Hercegovini imaju posebnu povijest. Njih ima nekoliko generacija koje su doživjele tu povijest. Svaka generacija je imala, kako rekoh, svoj zadatak, svoj prioritet.

Generacija u vrijeme Austro-Ugarske imala je zadatak da sačuva svoj identitet kulturni, vjerski, nacionalni. Imala je zadatak da se adaptira, da se prilagodi novome stanju. U to vrijeme naši ljudi su sanjali i mislili da im se nije dogodilo ono što im se ustvari dogodilo i da će se to samo od sebe popraviti. Bili su, naprimjer, u dilemi - da li da šalju žensku djecu u školu ili da ne šalju. Neki su slali, ali ih većina nije slala.

Poslije Austro-Ugarske dolazi vrijeme takozvane stare Jugoslavije, 1918. Ta generacija imala je pred sobom zadatak da sačuva svoj vjerski identitet, naročito. Imali su pred sobom dilemu i bili pred teškim iskušenjem oko svog nacionalnog određenja. Mnogi su Bošnjaci bili ili Hrvati ili Srbi ili nešto treće neutralni. Ali su ipak kroz vjeru sačuvali svoj identitet.

Nakon toga dolazi kraći period kada su Muslimani bili pred iskušenjem da se kroatiziraju, da izgube svoju vjeru i svoju naciju. I to su preživjeli.

Dolazi period nakon Drugog svjetskog rata, period ateizacije Bošnjaka muslimana kroz školu, kroz medije, kroz televiziju i ostalo kroz posao. Tada je bio zadatak Islamske zajednice te generacije da se sačuva što je moguće više vjerski identitet našeg naroda. Naš svijet, naša djeca išli su masovno u škole, u osnovne, srednje, na fakultete. To je možda najbolje što smo učinili u zadnje vrijeme da su nam djeca išla u školu.

I najzad, evo mi, ova naša generacija... Postavljamo sebi pitanje: šta je naš prioritet, šta je naš zadatak, draga braćo i sestre, sada? Mi smo imali jedan možda najteži zadatak, najteže iskušenje u odnosu na sve generacije koje su bile prije

nas. Mi smo morali uzeti pušku u svoje ruke, ustati u odbranu i boriti se protiv onih koji su nas do tada proganjali i ubijali, suočiti se sa istinom i pokazati jesmo li sposobni da živimo kao narod ili nismo. Mi smo taj ispit položili, hvala dragom bogu. Pred nama su sada drugi, možda teži ispiti.

Koji je to prioritet, koji je zadatak?

Ako znamo što nam se dogodilo, ako znamo kakvo nam je okruženje, možemo li sagledati šta nam krije ta naša budućnost, smijemo li o njoj misliti?

Smijemo.

Možemo li je znati u detalje?

Ne možemo je znati u detalje.

Ali ja znam jedno: da onaj ko posije pšenicu u svoju njivu, može se i nadati rodu, ali onaj ko je ne posije ne može se nadati.

Prema tome, mi možemo, otprilike, znati šta nam je budućnost. Ono što sada posijemo, to ćemo, akobogda, i požnjeti.

A šta to treba da posijemo?

Braćo i sestre, ja bih želio da zapamtite jednu stvar: zadatak ove naše generacije sada, onih koji su rođeni 90, 91, 92... onih koji će se roditi za njih treba da pripremimo dvije stvari: odgoj i obrazovanje. Za nas Bošnjake najveći prioritet je sada da se odgajamo kao zdrave i sposobne osobe da imamo zdravu porodicu, da imamo zdrav džemat, da imamo zdravo društvo i obrazovanje a šta to traži da imamo škole, da imamo mektebe, da imamo džamije, da imamo univerzitete, da imamo fakultete, da se u svakom našem selu ponosimo da smo otvorili nove biblio-

teke, a ne da se ponosimo da smo otvorili nove kafane, da se ponosimo koliko smo pročitali knjiga iz raznih kultura i koliko znamo jezika, a ne po tome koliko smo popili čaša, da se ne takmičimo u tome, da se takmičimo na sportskom polju u Evropi, u svim disciplinama, da kroz jačanje našega tijela, jačamo naš duh i da na taj način budemo zdrava, sposobna nacija nacija bošnjačka, koja će biti spremna da se suoči sa svim izazovima koji pred njom stoje.

Bošnjaci muslimani moraju da znaju engleski, francuski, njemački, arapski, turski, moraju biti osposobljeni da komuniciraju sa drugim ljudima. Zato ćemo u Islamskoj zajednici kao zajednici svih nas, proglasiti - da je zadatak svih nas, ma gdje bili, ma šta radili, na bilo kojoj razini ODGOJ I OBRAZOVANJE.

I ako treba da kažemo šta je naš posao sada, jedini odgovor je: OBRAZOVANJE, OBRAZOVANJE I OPET OBRAZOVANJE.

U obrazovanom Bošnjaku imat ćemo i dobrog vjernika. Nije tačno da je onaj koji ide više u školu, manji musliman. Naprotiv, što bude više išao u školu, što bude više znao, sve će biti bolji musliman. Jer, islam je vjera koja upravo to traži od nas. Zato i ova džamija ovdje, pored toga što je džamija za pet vakata namaza i ova medresa u kojoj ovdje stojimo, a ona nije džaba napravljena ovdje pored džamije jer je džamija od prvog dana kada je podignuta, kada je Božiji poslanik podigao u Kubauu, prva džamija je bila i centar za odgoj obrazovni centar za sve muslimane.

A prva džamija, prva škola koju je Allah uspostavio na zemlji jeste Kjaba. I zato, kada se svaki put pet puta okrenemo

prema Kibli, treba da znamo da smo zapravo pred Stvoriteljem Allahom dž.š. i mi smo u školi, mi se učimo odgoju i obrazovanju. Jer, odgoj je znati zauzeti stav, znati imati svoje mišljenje o svim bitnim stvarima koji se tiču našega života. Obrazovanje je - da se naučimo upotrebljavati instrumente civilizacije koji su danas na raspolaganju, da se možemo njima koristiti za dobrobit svog života kao i života drugih.

Zato, draga braćo i sestre, čuvajmo ovaj centar.

Uz džamiju je uvijek bio vakuf, uz vakuf je bila medresa, uz medresu je bila biblioteka

Mi Bošnjaci, ovdje na Balkanu, moramo biti nosioci tog progressa, nauke, kulture i civilizacije. To smo uvijek bili, to jesmo sada i to ćemo biti ubuduće.

Zato, drage Gračanlije, čestitam vam što ste doživjeli da vam se Bijela džamija ovako napravi.

Nadam se da će ona uvijek biti puna i da će u nju dolaziti ljudi koji vole da se očiste od svakog nemoralna i svega onoga što šteti ljudima.

Neka vam je na čast, neka vam je na beričet i neka nam Allah dž.š. pomogne da budemo svi zajedno i da znamo cijeniti sve ono što je dobro, plemenito, pravedno i istinito. U to ime, drago mi je da mogu na ovaj način, ovdje pred vama, kazati da je danas u Gračanici ponovo otvorena Bijela džamija Ahmed-paše Budimlije.

Esalamu alejkum!